

Szerkesztői iroda:

Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
a hová a lap szellemi részét megillető közle-
mények intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre 32 korona.
Félévre 16 korona.
Negyedévre 8 korona.
Egy hónapra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
ünneppnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

A lejtőn.

++++

Kolozsvár, okt. 21.

Az alkotmányos élet lejtőre jutott, mert a kvótadöntés nem történt törvényes formák között. A kormány pedig a helyett, hogy a királyi döntés ellen tiltakozott volna: egyszerűen elfogadta sőt még dicsekszik is vele.

Tudjuk, hogy a királyi döntés csak akkor következik be törvény értelmében, ha úgy Ausztria, mint Magyarország részéről kiküldött bizottságok törvényes formák között tárgyalják a kvóta-arányt, de megállapodni nem tudnak. Ha mindkét nemzet parlamentjében tárgyalták, határoztak, üzenetet váltottak, de megegyezésre nem juthattak. Ezután is csakis ezután dönthet a kvótakérdésben az uralkodó.

És mi történt most?! Az történt, hogy a Reichsrath a kvótakérdést még csak nem is tárgyalta, ebben a kérdésben semmi határozatot nem hozott, a magyar parlamenttel szöba sem állott és mégis a korona döntött.

És ezzel eljutottunk az alkotmányos élet lejtőjére, mert csakugyan hanyatló alkotmányos érzéke van annak a kormánynak, a mely anélkül, hogy a törvényes feltételeket megtartaná, annak ellenére viszi döntés végett a kérdést a korona elé. Az ilyen eljárás méltán megrendítheti a nemzet hitét s azt a gyanút keltheti, hogy kormányaink hanyagul végzik kötelességeiket, úgy a nemzet, mint az ország alkotmánya iránt.

De nemcsak abban áll a szomorú helyzet, mert a kvóta-döntésnél melőzték a törvényes formákat, hanem abban is, hogy a királyi döntésben foglalt kvóta-arány nem felel meg a nemzet teherviselési képességének.

Hiszen már boldogult Horánszky Nándor képviselő is kijelentette volt, hogy a kvóta-emelés nem jogos és nem igazságos. A mai kereskedelemügyi miniszter ur is hangsúlyozta nem is olyan régen, hogy Horánszky-nak teljesen igazságos és korrekt az álláspontja s hangsúlyozta azt is, hogy a királyi döntésekkel való játék az ország tönkretételére fog vezetni.

Csakhogy nagyon természetes, hogy mihelyt valaki nálunk miniszteri székre jut, — hívják azt Széllnek, vagy Lángnak — mindjárt más szemmel látja a helyzetet. A bársónyszék a hatalom, az udvar, a bécsi légkör csodálatos hatást gyakorol az egyénre és a hihetetlenül sorvasztja az alkotmányos érzéket, a hazafiai aggodalmakat és a nemzeti lelkesedést. A miniszter urak már nem sokat bájnják, hogy mi lesz az országgal, a nemzettel s nem törődnek, sőt segítenek abban, ha Bécsben igazságtalanul és jogtalanul terhelik a nemzetet, a mint történt ez a jelenlegi kvótaarány egyoldalú megállapításánál is.

Hogy miért emelik a nemzet terhet a kvótával, — miért szaporítják kiadásainkat, azt fölöslegesen tartják indokolni, mivel hogy indokolni nem is tudják. Elég az, hogy Ausztria kívánja s akkor a magyar miniszter föltétlenül megadja magát. Mintha csak ahoz volna Magyarországon köve a miniszteri állás, hogy Ausztriával szemben minden kérdésben meghajoljon, akár mennyire jogtalan, akár mennyire igazságtalan is legyen az, a mit osztrák politikusok követelnek.

Ugy látszik a magyar miniszterek elvesztik férfiaságukat és önállóságukat minden szikráját, mihelyt Ausztriával szemben állanak. Valóban a megáláztatás, az önmegadás kálváriai útját járják a miniszter urak, kiknek minden bécsi utjuk alatt hihetetlenül megapad kötelességérzetük és férfias önállóságuk.

Ezt bizonyítja minden kérdés, mely a szent közügy körül forog. Igazán elszomorítóan könnyelműség, hogy ilyen magas kvóta-arányt oktrojálnak Magyarországra, a melynek még látszólagos haladása sincs. Vagyoni, gazdasági emelkedésről szó sincs, csak azt tapasztaljuk, hogy a visszaesés minden téren intenzívebb formát kezd ölteni. A mai helyzetben a nemzetet terhelni, egyértelmű a nemzet anyagi erejének teljes kimerítésével. Erre vállalkozni pedig csak a hatalmi fénytől és az uralomvágyától elvakított, öntelt miniszterek képesek.

Valóban meredek lejtőre jutottunk. A kvóta döntéssel nemcsak az alkotmányos törvényt, de a nemzet anyagi ereje is súlyos csapást szenvedett. A kormányok pedig annyira önzők, hogy sem törvényt, sem nemzetet nem kímélnék. Hová lett a híres szálló ige miniszterelnök ur?!

A jog törvény és igazság hová lett?!

A képviselőház munkarendje.

Széll Kálmán miniszterelnök előterjesztésére a képviselőház legközelebbi munkarendjét a következőkben állapította meg: A hét folyamán a bizottságok nyilvános tárgyalásra előkészítik a nekik kiosztott javaslatokat. A legközelebbi ülés a jövő szardán, holnap lesz, amikor Lukács László pénzügyminiszter benyújtja az 1903. évi költségvetési előirányzatot s elmondja expozéját. Ezen az ülésen Széll Kálmán miniszterelnök öt törvényjavaslatot nyújt be s előterjesztik az esetleges interpellációkat. Ezután a legközelebbi ülés a jövő hétfőn lesz, amikor is a Ház átveszi a bizottsági jelentéseket, miniszterek által benyújtandó újabb törvényjavaslatokat s megállapítja a további parlamenti munkálkodás rendjét.

öt életre serkenti: minek való e durva tréfa? mikor lesz vége szenvedésnek. — És a mit megtesz az emberiség szolgálatában álló rabslolgahad, azt megteszi a büszke, kékvérű four is, a kinek már születésekor a mellényzsebébe csempészte a jó szerencse milliók nyomorúságának váltásdját. — Az élvezetek mámorából magára eszmélve mily nyomorúságosnak érzi magát e világ legszerencsésebb kalandorja is? E világ urainak szenvedése is felér a legutálatosabb, leginkább megvetett koldus nyomorúságával. — A mi a gondolatban nyugtalanító tépelődés és töprengés formájában jelentkezik, az a valóságban, a tények világában jajt és könnyet jelent. És azért a világ folyása ma is olyan, mint a milyen mindig volt. Alig változott valami s a mi változás van, az is csak a külsőre vonatkozik és nem a lényegre. A világ ma is épp olyan friss és üde, mint a milyen első nap lehetett; — pedig minden virító kikelet méhében benne foglaltatik a hervadó ősznek a csirája.

Valahányszor nevetgélő gyermekeket látok, mindig szemem elő tűnnek a megtört, az élettől élettelené vált aggastyánok és a temető lakói. Nagyon lehangolólag hat reám az életerőnek látása. És úgy hiszem, nemcsak magam vagyok ilyen. Az csak természetes dolog, ha az egész gondolatot végig gondolom. Semmi sem természetesebb annál, hogy a bölcsőnél nem állok meg, hanem tovább megyek, képzeletben végig kísérem a bölcsőben rugdalózó gyermeket az élet útján s eljutok oda, a hol vége minden emberi szenvedésnek, a hol már betelt az emberi szenvedésnek pohara.

Nem én vagyok a hibás, hogy így gondolkozom; nem tehetek arról, hogy a dolgokat olyanoknak látom, mint a melyek-

Mikor ülésezzen a Ház?

++++

A képviselőház üléseinek meghosszabbítása.

A Hazánk írja:

A képviselőház mai ülésén Thaly Kálmán azt a kérelmet intézte gr. Apponyi Albert elnökhöz, hogy hívja össze a képviselőket egy bizalmas értekezletre a Ház ülés-helyeinek arányosabb elosztása és az ülések idejének célszerűbb megállapítása czéljából. Arról van ugyanis szó, hogy a képviselőház, a jövőben is a délelőtti órában tartsa üléseit, vagy pedig délután, vagy éppen az esti órákban. Gróf Apponyi Albert elnök kijelentette, hogy a kérdések dolgában zárt ülést szándékozik tartani. Ez a dolog, különösen pedig az ülések idejének megváltoztatása, még nem érett meg a tárgyalásra s időt kell adni arra, hogy ezt a kérdést a pártok hosszabb megfontolás tárgyává tegyék. A magunk részéről azt hisszük, hogy a magyar társadalmi élet és életrend úgy van berendezve, hogy abba egyáltalán bele nem illeszthető az, hogy a parlamenti üléseket a délutáni vagy éppen az esti órákban tartásuk meg. Nem lehet azt a változást megindokolni azzal sem, hogy a képviselő uraknak az ülések idejének megváltoztatásával idő adatik arra, hogy magánolgaikat elintézhessék, vagy ügyvédi, mérnöki, orvosi praksziszokat délelőtt gyakorolhassák. Utóvégre, aki képviselővé választotta meg magát — amely minőségéért fizetést is huz az országtól — annak első kötelessége, hogy képviselői kötelességét teljesítse, ha pedig ebben akadályozva van, akkor mondjon le képviselői megbízatásáról. Az ország érdeke az is, hogy ügyei akkor intéztesse el, mikor ez ügyek intézésére hivatott képviselő még teljes szellemi frissességben van, ne pedig akkor, mikor egyéb fárasztó napimunkától kimerülve, a képviselő urak csak úgy könnyedén tárgyalják le gyakran az ország vitás érdekeit érintő javaslatokat. Az sem érv, hogy minisztereknek a délelőtt folyamán egyéb hivatalos dolgaikat kell elintézní. Hiszen minden miniszternek nem kell mindennap jelen lenni a parlamenti tárgyaláson, csak akkor, mikor a tárczájukat érintő tárgyak kerülnek a napirendre, egyebekben pedig, ha a miniszter nem lehet jelen a parlamenti tanácskozáson, hát mindenkor helyettesíti őt a politikai államtitkár. Egyebekben a dolog úgy áll, hogy a képviselőház többsége azon az állásponton van, hogy maradjon meg a délelőtt tíz órától délután két óráig tartó tanácskozási idő, melyet azonban rendkívüli esetekben meg lehessen hosszabbítani.

A 14 §-ról.

++++

Politikusok nyilatkozata.

A Bécsben megjelenő „Zeit” című újság megkérdezett néhány magyar politikus, közte két volt miniszterelnököt is, miképpen vélekednek a kiegyezésről és esetleg annak obstrukciójáról Magyarországon, ha Ausztriában a 14 § alapján akarnák életbe léptetni.

nek nekem jelentkeznek. A kikeletben nemcsak napsugár és virágillat van, benne van abban már az elmúlásnak halálra dörmentő szele is.

De talán még sincs igazam; talán nem ilyen a világ, vagy talán nem látja mindenki ilyenek a világot. Mikép volna lehetséges a soha szünni nem akaró jókedv, minek való akkor az örök életi fiataltság; minek való volna a fiatalok pajzánkodása, a szerelmesek suttogása, a barátok csacsogása örök barátságáról stb. stb. szebbnél szebb, köznapibbnál köznapibb és — sajnos — hazugabbnál hazugabb dolgok. Ne feledjük, hogy az igazi szenvedés nem a szenvedés elviselésében van, hanem az átmenetben a jóllétől a szenvedésig, a mely jóllétet később vissza-visszasírunk s így jóval azután is, hogy beletörődünk a szenvedésben, kinosan érezteti velünk a jóllét, mint elmúlt kedves emlék, szenvedésünket gyarapító hatását. Ugy látszik, mindaz, a mi az életben kellemes, csak arra való, hogy annak idején majd növeszsze szenvedésünket.

Am jó: legyen igazam, de mikép nyugodjam bele ebbe az igazságba, hát nem vagyok-e életemnek ura, az csak tőlem függ, hogy meddig éljek. Mindenesetre úgy látszik, mintha magas intelligenciánkkal járó nagy szenvedéseink ellenértékében, kárpót-lásul nyertük volna mi emberek azt a hatalmat, a mely tőlünk teszi függővé életünket.

De hova jutottam; hiszen menekülni óhajtottam e világ nyomorúságától, enyhülést kerestem s az emberileg elképzelhető legborzasztóbb nyomorúsághoz jutottam.

Elmenekülök gondolataim elől. Elfele-

Gróf Apponyi Albert, a képviselőház elnöke ezeket mondotta: Nem mehetek bele a kérdés részletezésébe és állásomnál fogva már azért sem nyilatkozhatom, mert szavaimat esetleg óhajtsanak magyarázni. Másrészt azonban utalok az 1867. XX. és az 1890. XXX. törvényekre, amelyek biztosan megjelölik az irányt, amelyben haladnunk kell. Ami az ellenzék esetleges obstrukcióját illeti, utalok jászberényi beszédemre. Meggyőződésem, hogy a kormány rosszabb kiegyezést nem köt, egyébként pedig az akkor elmondott beszédemhez semmit hozzáfűzni és abból semmit elvenni nem szándékozom. A kormánynak különben van ideje 1907-ig az új vám- és kereskedelmi szerződések megkötésére, amiből az is nyilvánvaló, hogy semmiféle válságról szó sem lehet.

Igen világosan beszélt dr. Wekerle Sándor, Magyarország volt miniszterelnöke, jelenleg a közigazgatási bíróság elnöke. Mint jogászember — így szól — őszintén beismerhetem azt a meggyőződésemet, hogy 14 paragrafust nem azért csináltak, hogy alapjául szolgáljon a monarkia két állama között köntendő gazdasági kiegyezésnek.

Legjellemzőbb, amit Hódossy Imre országgyűlési képviselő mondott a következőkben: Hangsúlyoznom kell, hogy minden vám- és kereskedelmi szövetség, melyet Ausztriára a 14 § alapján kényszerítenek, Magyarországon törvénytelen. Ezt egészen világosan előírja az 1867. évi XII. törvénycikk 61. §-a. Ez a szakasz elrendeli, hogy vám- és kereskedelmi szövetség úgy Ausztriában, mint Magyarországon parlamentáris elintézés igényel. De bárha minden vám- és kereskedelmi szövetség, mely 14 §. alapján jött létre, mindaddig érvénytelen, míg a hatvanhetes kiegyezési törvényt módosítva nem lesz, ez a vám- és kereskedelmi szerződésekre nem vonatkoztatható és ilyenek a 14 §. alapján is köthetők. Eppen úgy, mint ahogyan Magyarország kereskedelmi szerződést köt Oroszországgal vagy Angliával, köthet szerződést Ausztriával is, még ha ott ennek a szerződésnek az érvényét a 14 §. biztosítja. Mégis, nem hiszem, hogy erre szükség legyen. Ami a magyar ellenzék esetleges obstrukcióját illeti, abban nem bízom. Az obstrukciók csak ritkán győzedelmeskednek, még ha bizonyos erkölcsi alapjuk van, akkor sem. Az után a magyar kormány ráér egészen 1907-ig, addig pedig minden obstrukció kiszenvet, vagy megbénul, egészen eltekintve attól, hogy a kormánynak módjában áll az újaválasztások révén a nemzet közvéleményére appellálni.

Ipartestületek kongresszusa.

Nagyvárad, okt. 20.

Tegnap folytatta a kongresszus a tanácskozásait, melyeknek során elsősorban Kiss Ferenc az ipartestületi országos szövetség létesítésére vonatkozó indítványát ismertet, hangoztatva annak szükségességét. A szövetségi alapszabályokat szűkebb bizottsághoz utasítja.

Abonyi miniszteri tanácsos általánosságban nyilatkozik az új ipartörvényről, mely a képesítés szigorítását és a tanonczoktatás teljes reformját fogja megvalósítani. Az elnök a kongresszus halás köszönetét nyilvánítja a miniszteri tanácsosnak.

Ezután Deil a vásárugyról és a hálalás kérdéséről referál és előterjesztett indítványait a kongresszus elfogadja. Hasonlóképpen elfogadják Szakáll, Kreutzer, Kalmár, Edvi Illés és Horváth János indítványát, Kopácsi, Bauer Vikár, Tallos és Melkó hozzá-szólásai után.

dem magam. Nem törődöm magammal. Nem törődöm senkivel sem. Ejh az élet szép, az élet üde, a fiatalság tele kellemmel; csak én ne tudnám mindezt élvezni? Dehogy is nem. Huss sötét árnyak! Tisztuljon ki a látók öröm. Szilárd léptekkel megyek neki az életnek; kitűzött életem czélja felé török, multamra nem tekintek vissza, a jövőbe bele nem pillantok. Csak előre! — De hova? — Csak előre! A míg csak lehet előre.

... A távolban egy nyitott sir táton, mintha csak várna valakit.

Dr. Bárány Gerő.

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.)

(36.)

XII.

Minden oly különböző volt attól a mit ő tervelt. — Azt gondolta, hogy Vale megfogja őlelni és megcsókolja, ő szerette volna a jegyesét megcsókolni, de érezte, hogy nem teheti.

A Vale hangja oly nyájas volt mint mindig, de valahogy úgy látszott, mintha az élet kihalt volna, belőle. A szemei barátságosak voltak, de nem volt bennük élénkség. És minden kimondhatatlan csalódást okozott.

Ekkor a Westonok nyelve ismét megeredt és pergett új erővel, kérdéseket intézvő információkat adva és hibáztatva azt a „borzasztó Stafford kisasszonyt” amiért a balesetnek volt az oka, mindenféle személyes megjegyzéseket téve a Vale megváltozott kinézésére és látható gyengesége felett, a mi egy olyan embernél a milyen ő volt, a helyzetet majdnem tűrhetlenné tette.

A teával megkínálták és őt magát gyűlöletesen az előtérbe helyezték, de ő nem

Kiadóhivatal:

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 22.

Egy négyszögözöntiméternyi tér hirdetési ára
8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok ár-
kedvezményben részesülnek.

Reklam sora 2 korona.

Hivatalos közlemények sora 5 kor.

Nyilttéri cikkek garmond sora után
40 fillér fizetendő.

A gyűlés elfogadta továbbá Madari indítványát az iparos érdekek hatályosabb képviselése és Kreutzer Balázs indítványát a nagyobb iparpártolás ügyében. — Az utóbbi a kisipar felkarolását a társadalomtól kívánja.

Putnoky Antal a tisztviségtelen verseny megakadályozására irányuló indítványt tesz. Abonyi kijelenti, hogy az új ipartörvényről a régi törvény idevonatkozó intézkedéseit átvessz, mert azok jók és csak végrehajtani kell azokat.

Tóth Kálmán (Debreczen) a betegsegélyző törvény revízióját indítványozza.

Az indítványt elfogadták. Az ülés végén Gelléri Mór felolvasta Kossuth Ferencz következő táviratát:

Szivből üdvözlöm az ország egybegyűlt iparosait, számitok hazafiságukra és politikai belátásukra, hogy egyesült erővel követelik az önálló vámtérületet és Magyarország kereskedelmi politikájának függetlenítését, amely nélkül nincs megélhetés, nincs jövő.

Délután 2 órakor Nagyvárad város törvényhatósága látta vendégül 500 terítéki lakomán a kongresszus tagjait.

Amit mi nem értünk.

++++

Brassó, okt. 20.

A „Kr. Zeitung” letartóztatott szerkesztőjének ügye élenként foglalkoztatja a sajtót, s az ügyesség erőfesz. föllépését egyhangul hieslyenek és indokoltnak tartja az ország közvéleménye.

Érthető az a kíváncsiság, a melylyel a „Kr. Zeitung” nyilatkozatát vártuk ebben az ügyben. Nos, ha keserves felajdulásra, földözérről, elnyomásról, barbár szarnokságról panaszkodó frázisok özönére számítottunk, be kell vallanunk, hogy e számitásunkban kellemsen csalódtunk. A „Kr. Zeitung” mindössze egy rövid híreszkében emlékezik meg szerkesztője malőrjéről. Röviden regisztrálja a dolgokat s a végén igazán csokolni való naivitással azt jegyzi meg, hogy — nem érti a dolgot.

Hanem — teszi hozzá — a „Brassói Lapok” jobban van értesülve. Az azt is tudja, hogy Schöff Hermann urat azért tartóztaták le, nehogy — idegen állampolgár lévén — az esetleges büntetés elől megugorják. Ezt a lehetőséget kizártnak tartja a Zeitung.

Ugyan hogy juthatott volna eszébe szegény Schöffnek a szökés, mikor, mielőtt rá is gondolhatott volna, letartóztatták? Ez a „Kr. Zeitung” logikája.

Hát biz ez merész, s éppen azért engedjenek a Zeitung, ha mi meg maradunk a mi paraszat eszünk járása mellett, s nem találunk semmi rendkívüli, semmi érthetetlen a marosvásárhelyi kr. ügyesség intézkedésében.

Hanem, ha már érthetetlen, megmagyarázhatatlan dolgokról akar a Zeitung beszélgetni, olyanokat mi is találunk s Schöff ügyében. S ha a Zeitung jogászai körében rejtélynek tűnik f. Schöff letartóztatása, mi is adunk föl e fogásoknak két kérdést. Lehet, hogy kikerülte a figyelmüket.

Hogyan magyaráznák meg a Zeitung jogtudósai teszem azt: „Miként lehetséges egy idegen állampolgárnak vezetni egy politikai napilapot abban az országban, hol honossága nincs, abban a városban, melyben még csak lakhatási engedélyért is csak a legutolsó időben adta be folyamodását? Ezekkel a fogatkozásokkal egy krajler üzlet megnyitását meg nem engedték volna Schöff urnak, de üzletet csinálni jelszavakkal, érzelmekkel

tudott sem enni, sem inni. Ő csak menekülni kívánt ebből a lármából és csendesen lenni. — Idegeinek a mostani állapotában éppen csak annyit tudott tenni, hogy ne beszéljen ingerültséggel, hogy az udvariasság külső látszatát.

De az emberi türelemnek meg vannak a határai és végre felállott és azt kérdezte ha vajjon Ponsonby megmutathatja-e neki a szobáját.

A lépcsők még mindig bajosak voltak Russelnek, ámbár a sima helyen könnyen tudott járni, Ponsonby segített fel a saját szobájába és alig volt az ajtó utánuk betéve, midőn Russell majdnem indulatosan kérdezte —

— Miért hoztál ide? Azt akartad, hogy megbéboljodjam?

Mert Russell e látogatásra vonatkozólag keményen harcolt a barátja tanácsa ellen és nem szívesen egyezett bele és csak azért, mert sokkal gyengébb volt minthogy az érvelésekkal ellent tudott volna állani.

— Az inkább volt a Kingston tanácsa, mint az enyém és te tudod, hogy ő jó barátod és megbízhatos benne, hogy csak azt tolmácsolja ami reád nézve legjobb.

— Ő nem gyaníthatja, hogy az én itt létem milyen lesz!

— Oh, az nem lesz mindig így! — Ők most egy kissé izgatottak, de midőn az utazás fáradságnal tülleszt, javadra szolgál, ha több élet lesz körülled. — Egy vidám ház népe és a Kóra kisasszony társasága jótékonyan fognak reád hatni. Természetes, mi azt tudjuk, hogy a rokonokra a crème de la crème kifejezés nem talál, de Ők tisztességes jó szívű emberek és jól utánnad fognak látni.

— Holnap Valton udvarba megyek — mondá Russell. Ezt az zsinatolást nem tudom kiállani.

— Ha azt teszed az által nagyon sok fájdalmat fogsz nekik okozni. Ezt neked — megmondani nem az én dolgom, de kényte-

TÁRCZA.

Tépelődések.

++++

I.

Lipscse, 1902. október hó.

Homály borítja egész láthatáramat. Csupa tapogatás egész életem. Bizonytalan léptekkel ballagok. Félve tekintek az emberekre, bizalmatlanul beszélek velük. Ugyan ki tudna engem utba igazítani? Kinek a tanácsát kövessék? Merre irányítsam lépteimet? Kérdéseim kérdéseknél maradnak és semmiféle megnyugtató feleletet sem kapok azokra. — Egész életem bizonytalan bolyongás; — bolyongásoknak nincs semmiféle czélja, egész életemnek nincs semmi igaz tartalma. És mégis élek és félek attól a gondolattól, hogy valamikor, — ki tudja, talán nem is olyan sokára — meg kell halnom. De hát miért élek, mi okból félek a haláltól? A fölhalmozott kérdésekre felelni nem tudok, de azért unos-unatlan kérdem magamtól ezeket az észnélküli kérdéseket. Bizonyára nem állok magamban; — a gondolkodó emberiséggel egy csapáson járok; a gondolkodó emberiségnek gondolkodása is ilyen és ehhez hasonló kérdések csacsogásában áll. Ne gondoljuk azonban, hogy csak a gondolkodók szenvednek ilyen czéltalan kérdések feszegetésének kínjai alatt. Az öntudatra ébredt természetnek átkai ezek. Lehetetlen, hogy a legáltalánosabb életet élő gyári munkás napi 14—16 órányi munkája után, testben és lélekben elcsigázva, föl ne zuduljon a láthatatlan hatalom ellen, a mely

eladni nevet, bört azoknak, kik munkájuknál örömet tartoznak a mások nevével, mások bérével, vásárra vinni a magyar nemzetnek becsületét, ezt szabad, ez mind lehetséges — Schöff urnak a Németországban körözött Oláhországából kitiltott lézengő Ritternek. Hanem ez persze mind érthető a Zeitung előtt, mert szerinte Magyarországon jogosult minden akció, ami a magyarság ellen folyik, de jogtalan minden hatósági intézkedés, ami ez aknamunkának akarja nyakát szegni.

És ha nem elég ez a kérdés a Zeitung jogtudósainak, előállunk lime a másikkal is.

Magyarázza meg a Zeitung, hogy hogyan lehetséges ugyanennek a Schöff Hermannnak bejutni az országgyűlési képviselőket választók névjajstromába? Pedig benne van. Benne van az 1903-ra jogosultak jegyzékébe. Ezt a jegyzéket pedig 1902-ben állították össze. 1902-ben, amikor — a Zeitung beismerte szerint is — Schöff Hermann németországi állampolgár? Hol volt a Zeitung jogásznak jogismerete mikor ez megtörtént?

Miért nem fellebbezték meg az összeíró küldöttség előterjesztését, miért nem röltették a központi választmányban ennek az embernek nevét, hiszen ők figyelemmel kísérik a választók összeírását s nekik ismerőnek kellett Schöff Hermann nacionalitását, mert, hogy tudjuk, miszerint a nem honosság akadályos a választók sorába való felvételnek, azt legjobban bizonyítja az, hogy éppen ők voltak, kik a nem honosság czimén két nem száz érzelmű választó polgárt röltettek a listából. A jóhiszeműséggel való kísérletezésnek is vannak határai. De ugyalszik, e határokat odaát nem veszik figyelembe. Megkísérlették a becsempészést, s bekövetkezett a mire számítottak, a vakmerő játék sikerült, a magyarság intéző körének figyelmét kikerülte a dolog. De — és ísten — mi nem ismerhetünk mindenkit, s dacára a többször ért keserű tapasztalatoknak ennire még sem számítottunk. S ha ez a szerencsétlen (?) noutputamer nem esik meg Schöff ural, úgy ő 1903-ban vidáman gyakorolja a magyar polgároknak azt a legszentebb jogát, melyet még magyar honpolgárok sem gyakorolhatnak néha ugy, (legalább Brásóban) mint a hogy azt számukra a törvény biztosítja.

Hát erre az érthetetlen dologra hogyan felelnek meg a Zeitung jogtudósai?

Harsányi István.

LEVÉL.

Töredező remények.

Abudbánya, okt. 18.

Ezt a címet lehet adni leginkább annak a ténykörnyéknek, melyben az abudbányai magyarság van, a már régen kért és ígért algyimnasium ügyével.

Azt szokták mondani: „hosszas betegségek halál a vég.” Így járt azt hisszük, az abudbányai magyarság is. Pedig Abudbánya egykor, a mikor Percezel Béni az akkori választások alkalmával, két bukás után a bűbajos varázserőjű mandatummal életre hívta a haldoklót, mintha már kezébe tartotta volna az iskola alapkövét! Nem birt magával attól az örömtől, melyet az ígért szerzett. Még a legkisebb czívis is büszke öntudattal, felomelt fővel járt, kelt, azzal a jó eső érzéssel, hogy jól cselekedett.

Ide, oda annak az ígéretek már hét éve lesz. A feltámadott halott lett, de hány-szor ismétlődött az új képviselők ajakáról azóta a menyői izenel.

Mennyi jövés, menés, laktatás, zörgés volt azután és mennyi haszontalan irka firkák! Zengzetes jelszavak. „Magyar nemzeti aspiratio, nevelési eszmény.” Hány ígértet?!

A parányi Ebergényi, a hatalmas Tisza, a gazdag Rosenberg, ezek mind ígérték és miért? mert a választó kerületre nagy szükség volt.

Az egyik fontosnak tartotta politikai szempontból, a másik nemzeti szempontból, a harmadik közgazdasági, a negyedik kulturális szempontból. S a végén oda lyukadt ki a dolog, hogy egy sem tekintette a fel-séges szempontokat, hanem mindenki a maga szent pontját. Az ígéretek tömkelegéből felségesen zeng felénk: „hogyne tennék

len vagyok vele, azt cselekedni a te részed-ről önzés volna.

Ha jegyesednek nem tudsz mindent adni a mit ő ad nek, legalább a közönséges udvariasságot megadhatod.

— Russell hallgatott. Szeimeit behunyta és azt mondta Ponsonbnyak, hogy hagyjon békét neki. — Midőn egyedül volt, egy mély sohaj szált el az ajkairól.

Ugy látszott, mintha az élet sokkal bajorabb lett volna, minthogy el tudja azt vésze-lyi. Hogy tudja keresztülni vinni azt a szerepet, melyhez becsületével volt köte? — És még is, hogy mondja meg Kórának, hogy ő nem tudott a szivére ügyelni és megen-gedte, hogy az egy más léány birtokába menjen? Ő azt neir teheti. Viselnie kell a fájdalmat úgy a hogy tudja. Ő Florencenek semmi sem volt — Florence nem tud arról semmit, hogy ő mi lett neki. Felednie kell és újból kezdeni.

— Feledni! — könnyű volt azt a szót kimondani, de hogy tudjon felejtetni — midőn az ellentétet minden óra reá erőlteti?

A következő napok alatt a Russell élete, kinek idegei folytonosan a kintpádra látszottak feszítve lenni, nem volt egyéb a meghosszabbított kinszenvedésnél. — A déli szobájának a türehtelen hősége és zárt levegője szükségessé tette, hogy a zajos poros utcára nyíló ablakokat nyitva tartassa.

Még a vidéki város is lehet rendkívül zajos, midőn az ablakok a kövezett átjárókhoz közel vannak.

A napsugaraiban tánczoló por miatt folytonosan moeokosnak érezte magát, a mi már magába véve bosszantó volt; midőn az ajtaja nyitva volt — a mi gyakran megtörtént, mert úgy érezte, hogy máskülönb nem tudott volna lélegzeni — soha sem volt biztos, hogy meg ne zavarják. Valamelyik rögtön bement hozzá, hozzá, hogy „felvidítsa” és egy kis helyi pletykával szórakoztassa. Hallotta a léányokat nevetni és egymással terefcélni;

önökért, hiszen ott kezdettém politikai pályafutásomat, önöknek köszönhetem, hogy nagygyá lettem. A másikat ott állították, ha visszaadják őt az őt megillető helynek, ha visszaviszik oda őt, a hol lélté életét, bizton számíthatnak.

Az utolsóval már a tenger hullámai uszitották Abudbányára, nincs ki megfektetése a rakonczatlan habokat, s ezek a delegatiónban előtűnt a delegatúsokat, ha Rosenberg ott nem lesz. — S ha ott nem lesz, se tűzőn, se vizen, se jóban, se rosszban, se télen se nyáron, se hóban se sárban nem számíthatnak pártfogásunkra — volt a rettenetes izenel.

A delegatión megmentették az érzékeny szívű abudbányaiakat, Rosenberg ten-gérszeti előadó tett, a rettenetes fenyegetést kikerülték, minden óhajást teljesítet-tek, de azért „töredezők a remények.”

Ugy bálnak Isten bizony a kerület-tel, mint a komédiás a pojáczlival.

Pedig az abudbányaiakat nem öns érdek, nem a prózai létfontartás; hanem a magyar faj izmosodása, az iskolák román-sággal a magyar supematia békés utoni megismertetése, az egygyé olvasztás igaz eszméje, az erős nemzeti küzdelemhez az izmok erősítése, a magyar kultúra rohamos fejlesztése, szóval nem vásárra vihető elvek vezették.

Hogy a töredező remények összehal-lott semmisséggé ne váljanak, ezt megkel-lene gondolni a kormányoknak; erre őt már figyelmeztette az EMKE választmánya fel-irátában, s ennek az egyetlen magyar tár-sadalmi intézménynek nem is volna szabad a havast számításán kívül hagyni mostan.

De első helyen ennek a szükségletnek feltárásával lépten-nyomon a vármegye zak-lasson.

A havasban 80000 léleknek 4 ovoda és 4 elemi iskola van, ezzel pedig nemzeti missiot nem teljesít. A többi iskolára nem számíthat, azok most még inkább emelik a választást, mint erdőt.

Elvégre is kedvét veszti a választó-kerület is, s oljő mikor se tűz, se víz, se hó se sár, se tél se nyár, se jó se rossz nem íjesztik meg a türelmes választókat. Ezt ajánljuk dr. Rosenberg Gyula szíves megfigyelésébe is.

Havasi.

Az új bankó.

100 koronás bankjegy.

Bizony furcsa kis műdarab az új száz-koronás bankjegy. Mert Hegedűs László jó-akaró műdarabnak mondta.

Aki ismeri Hegedűs László biztos és in-telligens művészetét, különösen pedig a rajz-ban való nagy erejét, el is hitte, hogy az általa tervelt bankjegy csakugyan szép lesz. Nem olyan mint a többi, a bécsi bankjegy-gyár gyálmoltan termékei, hanem legalább is jó hatású grafikus munka, amelyben re-produkáló technikák fortélyaival artisztikus gondolatokat hoznak érvénybe. Nos; Hege-dűs László belebukott abba, hogy a maga nagy ötletességét belekényszerítette az aka-démikus formákba. Hiszen igaza van, más-képp nem is igen nyerte volna meg a bank-jegy rajzára kitűzött pályadíjat, de ha elis-meréssel adozunk ennek az alkalmazkodás-nak a czélszerűség szempontjából, annál job-ban ágaszkodik bennünk az izlés és az eszté-tika. Nagyon politikus bankó ez a bankó.

A magyar oldalon egy nehéz szövete-k-be öltözött hölgy egy meztelen gyereket tan-it olvasni. Ezt a megkapó, de kissé titok-zatos jelentet fitymálva, csak egy félvállról nézi egy kaszás paraszt, akinek a ruháját el-vitték adóba, mert tisztára csak egy kendő-féle maradt meg a csipője k rül. Anya, aki gyermekének nem képes ruhát venni, szegény magyar paraszt, akinek nincs ruhája, de he-helyette olyan izmai vannak, mint a farnes-sen Herkulesnek, mind igen szomorú dolog. Ezt érezte a művész is, hát egy hegedűt ol-vasztott a bankó szélére és ezáltal bizonyos igazságot is fejezett ki, tudnillik, hogy sirva vigad magyar. Ellenben a német eredendő-leg szentimentális, azért a német oldalon egy egészséges kovácslegény olyan bánatosnak nézi a német anyát és meztelen gyermekét, mintha a szíve sirna ezen a nagy nyomoru-ságon. Ezekkel az alakokkal dolgozik a művész.

hallotta a zongorát verni és a léányok vidám, de kultiváltan hangját népdalokat énekelni. Kórának a játéka sokkal jobb volt; a hangja jól volt oskolázva, de valahogy a zene Rus-sellnek minden idejét sértette és gyakran midőn a jegyese zongorázott, vagy énekel, azon reményben, hogy őt mulattatja, néma elkeseredéssel felállott és betette az ajtaját.

Aztán, a jó szívű Westonné folytonosan ki s be járt, kérdésekkel ostromolta a felett, hogy mit kíván enni, vagy jól izlett e az ételle, vagy valami betegnek való ételt vitt be, melyet ő maga készített és melynek a szagát már egy félórával azelőtt érezte, úgy, hogy most midőn elkészítve elibe tették még a látása is bosszantotta.

Esténként kényszerítette magát, hogy a családi körbe menjen, de ottan mindig az ő sápadtsága volt a társalgás tárgya és annyi zaklatáson ment keresztül betegségének és javulásának a tünetei vonatkozólag, a mi az ő veleszületett udvariasságát és nyájassá-gát kemény próbára tette.

Oh minő különbség volt a mostani és az előbbi szíveség között! Csak most tudta azt úgy méltányolni, a hogy azelőtt soha sem tette. Akkor minden oly termés-tesnek látszott — az a finom gondoskodás, figyelem és megértés, mely őt az apátságban körül vette. Ott soha sem zavarták, keresz-tkérdésekkel nem ostromolták, nem volt foly-tonos figyelem tárgya és mégis soha sem érzett hiányt, minden szükségé, bár mily triviális, rögtön ki volt elégítve. Ott soha sem volt gyötörve azon érzet által, hogy fi-gyelik, vagy kiszolgálják és mégis mily köny-nyű volt ott téve számára minden!

Itten, a nagy sürgölődés és tulságos dédelgetés dacára a fájdalom oly éles nyil-lalással, a milyeneket soha sem érzett mióta Kingston megengedte, hogy ismét fent jár-jon, folytonosan emlékeztették meggyengült állapotára. Öltözöködésnél érezte a Grainger segítségének a hiányát. Emmé a háznál nem tartottak férfi cselédet és voltak olyan teen-dők, miket Russell csak megerőltetéssel és fájdalmal tudott maga elvégezni. Gyűlölte

A magyar oldalon egy kaszás paraszt, az osztrákon egy kovácslegény, ime magyar agrárállam és az osztrák iparos állam. A magyarságot ezen a fiktus művészi fogáson ki-vül még egy szépen stilizált magyar czimer, a magyar szöveg és az elmaradhatatlan gyü-möleskoszorukban egy pár paprika fejezi ki. Az osztrákságot ellenben a paprika hiánya, vegyes nyelvű szöveg és a kétéjtű sas fe-jezi ki.

Az egész furfangos műdarab zöld szín-ben van nyomva barna alapon. Hát ilyen-formán nem sok művészi gyönyörűséggel szolgál az új század, de Hegedűst nem éri ezért baj, mert szívesen megbocsátanak neki mindent azok, akik kapnak egy pár példányt az alkotásból.

Az angol bank.

Betörés pályázat útján.

A bécsi Länderbank milliós sikkasztása alkalmat adott az angol lapoknak, hogy rámu-tassanak arra, mennyire biztos a híres Angol Bank mindenféle gonosz szándék ellen. Elmon-danak például egy epizódot, a mely néhány évvel ezelőtt történt. A londoni bank saját-ságos pályázatot írt ki. Tekintélyes jutalmat tű-zött ki mindazok számára, a kik bebizonyítják, hogy betörés, vagy bármi más uton hozzá ju-nak a bank kincsehez. Kaptá is aztán a bank garmadával a betörési terveket, a melyek mind hozzájárultak ahhoz, hogy a bank biztos-ságot növeljék. Egy ilyen pályázó aztán sze-mélyesen is megjelent, hogy mint betörő szak-értő mutatkozzék be az igazgatónak. Mr. Cough — így hívják ezt az urat, s egyébként a minap halt meg Londonban — annak idején így szólt a direktorhoz:

— Uram, jól zárassa el ma este a kincseit, készserezze meg az öröket. Ejféltkor pedig nyit-tassa ki a kincstárt, ott fog engem találni, a mint zsebeimet arannyal tömöm.

Az igazgató ráállott az egyezségre, hogy am törjön be a bankba, ha tud, ő majd a meg-állapított időben ott lesz, hogy a betörést kons-tatálja. A többi majd aztán beszéljük meg... Eféltkor az igazgató megnyitatta a kincstárt. As egy megnyitott pénzeszekrény előtt ott állott Mr. Cough és tömte a zsebet aranyakkal. A direktor nagy respektussal kísérté fel a „be-törő urat” a hivatalába, ott a következőket mondotta neki:

— Ön, uram, ennek a tetörésnek titkát senki emberfiának el nem árulja. Még nekem sem. A bank ezért évi járadékot fog fizetni önnek, a melyet ön állapít meg. A járadékot ön a míg csak él, előre fogja megkapni. De rögtön beszuntetjük, mielőtt a titkot elárulná.

Mr. Cough híven megtartotta a szerződést és mint előkelő férfiú halt meg, családjára nagy vagyon hagyván. Fiai még ma is eldicseked-nek, hogy ők annak az embernek a fiai, a ki betört az Angol Bankba.

Valóra vált álom

A veres szakállu ember.

Özvegy Humli Jánosné, aki együtt lakott a fiával Rád község egyik házában, hétfőn reggel azzal kelt föl, hogy nagyon rossz álom volt. Elbeszélte, hogy álomában egy nagy veresszakállu ember jött hozzájuk, aki torkon ragadta és egy nagy késse szurkálta.

A menyé és gyermekei kinevették az öreg asszonyt a furcsa álom miatt s azután nem is beszéltek többet erről. Másnap reggel a fiatal Humli János a feleségével együtt a kukoricza-földre ment, hogy a még ott maradt termést hazahozza. A háznál csak az öreg asszony és két unokája maradt, akik azután szintén elmentek az iskolába.

Tíz óra után, amikor a két gyermek az iskolából hazatért, öreganyjukat a konyhából nyílt kamrában nagy vértócsában találták. A fiuk ijedten futottak a szomszédba. A szomszédok az öreg asszonyt már halva s átmetszett nyakkal találták, mellette hevert egy nagy konyhakés, mely Humliéké volt, a szoba pedig teljesen fel volt dultva s a ládából hiányzott 84 korona, amelyvel másnap adott akarták fizetni.

A csendőrségnek sikerült elfogni a gyilkost Derecske határában, akinek a személye-lírása teljesen ráillik a meggyilkolt nő által meg-álmodott alakra. Gráner Vilmosnak hívják a gyilkost s vasmegyei illetőségű foglalkozásnél-küli ácslegény, akinek az elrabolt pénznek egy részét is megtalálták. Érdek, hogy Gráner az öreg asszony által megálmodott leírás alapján vettek granuba és csakugyan ő volt a gyilkos. Tettét be is ismerte.

magát a miért a személyes kiszolgálás és az ottani szelid enyhét adó kényelem hiányát érezte; pedig majdnem fájdalmatlan érezte, ámbár azt is nagyon jól tudta, hogy nem azoknak a dolgoknak a hiánya okozta a mostani szív fájdalmát, de a sóvárgás egy édes vibráló hang és egy kedves ragyogó arc után. Florence után sóvárgott, az ő je-lenlétére vágyódott, a hogy a puszták vándorai a forrás vize után epednek és mégis azt mondta magának, hogy azt az arcot soha sem szabad ismét látnia.

És Kóra? Ő mindennap bement hozzá beszélgetni. Az ebédnél mellette ült és este szintén mellette foglalt helyet. Russell még mindig többet beszélt hozzá mint a többiek-hez és mégis mily mély örvény volt közöttük! Kórát a kereszt nevé szőlított és néha beszélt a jövőről, mint olyan dologról mit együtt fognak megosztani, de semmiféle olyan demonstrációra, a mi a szeretőknek sajátja, nem érezte képesnek magát.

Nyájas volt és udvarias és komolyan gyöngéd hozzá, folytonosan mely töredel-mességet érezve, a miért őt oly keveset adott midőn Kóra oly sokat adott; de a szeretőt nem tudta szerető modorban játszani. Soha sem csókolta meg és midőn látta, hogy egy véletlenül kiejtett szavára vagy tekintetere elpirult, úgy érezte mint ha az áruló szerepét játszana, szeretőjeként pózolva, midőn az egész idő alatt —

A gondolatnak ezt a menetet ritkán végezte be. Nagyon erős felindulást ébresztett fel benne. Minden oly kimondhatatlanul fájdalmas volt. És mégis, soha sem volt megengedve, hogy ezt a gyűlöletes helyzetet melyben volt elfeledje.

A Westonok vendégszerető emberek voltak és az ők tennisz udvaruk népszerű-műlő hely volt.

(Folyt. következik.)

Egyetmás.

Ökörnyál.

A N. Váradon megjelenő „Tiszántul” című politikai napilap írja:

Az ősz poezise az ökörnyál. Poetikus le-lek szeretik selyem szálaknak nézni, melyből a hervadás fon sürű fere leplet a télbe in-duló természet kihűlt tetemére.

Valóban pedig úgy áll a dolog, hogy apró pókok rajznak ősszel s mivel óriási szapo-raságuk miatt nem lenne elég a táplálék a környékben, pókháló szálakat bocsátanak ki magukból s ennek végébe kapaszkodva vár-ják a kedvező szelet. Ha ez lengeni kezd, ele-resztik a szálát és repülnek a szél irányába más tájra, hol kevesebb a légy és több a kukac.

Ilyen szép ökörnyálás őszi nap volt a ko-lozvári szobor letelezés. Az egész ország-ból rajzottak oda a pletyka riport pókokkal s valódi versenyre keltek egymással, hogy melyik tud tendenciózus szemén-szedett valót-lanságokból olyan referádt csinálni, mely aztán bizonyos irány kedvező szele mellett valami jó tanyához segítse majd őket.

Szállt is a sok ökörnyál gubbaszkodó pókjaival együtt a haza egén és jöttek hírek bűmálatosak, de feltétlenül tendenciózusak és valótlanak.

A Kolozsvárott megjelenő „Ellenzék” esino bogár-gyűjteményt csinált ezekből a ri-portokból, melyek olvasásánál mi is majdnem fülzugást kaptunk.

Az ilyen riport özön, milyen Kolozsvárról szállt szét, igazán ökörnyál, mely által apró pókok igyekeznek kedvező szél mellett jobb helyre tapadni mit sem törődve azzal, hogy ezáltal a szemfedőt szövik a saját tisztessé-gének vézna alakjára.

Obstrukció.

Oda át Ausztriában meleg napjai lesznek nemcsak Körber osztrák miniszterelnöknek, mert úgy a csehek, mint a németek a nyelvér-désben nem akarnak engedni s az ifjú csehek ki is jelentették, hogy a mostani kormány el-len az eddig alkalmazott szokásos eszközökkel a legelősebb harcot fogják a birodalmi gyűlés-ben megindítani.

Igy a helyzet már is nagyon kritikus és a birodalmi gyűlésen a kormányval és egymás-sal veszekedő pártok az obstrukciót nagyobb erővel és élesebb szenvedélyességgel fogják gya-korolni, mint valaha.

Ezért a politikai helyzetet igen komoly-nak és válságosnak tekintik. Parlament körök-ben híre is jár, hogy Körber felszólítja az osz-trák birodalmi gyűlést, ha csak az ifjúcsehek el-nem állanak az obstrukciótól és a kiegyezés elleni harcztól.

Az ifjú-csehek azonban aligha fogják fel-adni a kormány elleni küzdelmet és így a za-varos állapot megszűnésére egyelőre nem szá-míthatni.

Fehér és piros színlapok.

A fehér és piros róza harcoza ismeretes mindazok előtt, a kik valaha a világtörténelem-ben lapozgattak. Az alábbi historiában a piros és fehér színlap harczáról lesz szó, mely egy-utal az erkölcs és az erköltselenség harcoza lesz s a közérkölcösség érdekében remélhető, hogy az előbbi győzelmevel végződik. A harcz szí-nhelye egy berlini színház, mely egy iparkodik a kor színvonalára emelkedni és hajszolja a mo-dernséget, hogy a legmerészebb pikantériákat tűzi ki játkrendjére. Mondanunk sem kell, hogy a felnőtt léányokkal rendelkező családapák s a művelt közönség nagy része folytonosan támad-ják az erköltsellen játkrendszert, a színház di-rektort, a kit végleg lesújtottak az örökös tá-madások s ezért a következő hadieselt eszelt ki: Piros és fehér színlapokkal tudtára fogja adni a jövőben a lányos anyáknak, hogy szőlő, érzelmes, illetve felsőbb léányoknak való darab-ot ad-e színházában, ellenben a publikum osin-talanabban részeknek vépiros színlapon adja tud-tul, hogy vaskos tréfák és pikantériák kerülnek színe. Az élelmes direktornak csak az az egy aggálya van, hogy ha az ártatlanságot jelző hó-fehér színlap kerül a hirdető-oszlopokra, szín-háza pangani fog a ürességtől.

Egyleti élet.

Meghívó. Az Egyetemi-kör a választmány f. hó 17-én tartott r. gyűlése alkalmával hozott hatá-rozatára felfűtan az ez évi I. rendes közgyűlést 1902. évi okt. 23-án, csütörtökön, ó. u. 5 órákor tartja az E. K. olvasó termében, melyre a kör t. tagjait ezen-nel meghívjuk. Társgyosor: 1. A f. év szept. 28-án tartott alakuló gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 2. Főtitkári jelentés. 3. Elnök és egy jogi kari vá-lasztmányi tag választása. 4. Esetleg megüresedő ál-lások betöltése. 5. Indítványok, interpellációk.

Kolozsvár, 1902. okt. 19-én.

Adg Lajos s. k. Szántó Vitus s. k.
a. i. h. elnök. a. i. főtitkár.

Felkérem az E. K. sakkozó tagjait, hogy a f. hó 26-én ó. u. 6 órákor a „Sakk” megalakítása céljából tartandó gyűlésre az E. K. elnöki iródjá-ban megjelenjen szíveskedjenek.

Kolozsvárt, 1902. okt. 19-én.

Benke Antal s. k.
a. i. II. alelnök.

A kolozsvári egyetemi Athlétikai Club alakuló gyűlése 22-én szerdán ó. u. 5 órákor lesz meg jog-hallgatós II. számú tanteremben.

Az általános ifj közgyűlés által kiküldött „Öt tagu, előkészítő bizottság.”

SZÍNHÁZ.

Bolond. Szépen megtelt a színház Szabados Rákosi immár negyedszer adott „Bolond-ja” alkalmával. Az előadás minde-nekben a régi volt: Sugár szép énekszámai, Kassai erőteljes Bimbója sok tapsot provo-káltak. Hunfi modorosabb, szárazabb, szin-telenebb, hatástalanabb talán nem is lehet, mint a tegnap volt.

Közgyűlés előtt.

Kolozsvár, okt. 21.

Kolozsvár városa holnap a szakosztályi gyűlések egy hosszú tárgysorozatába kezd. A tárgysorozatnak van több olyan pontja, a mik régóta huzódó fontos kérdést képeznek s a melyek valahára megoldásra kellene, hogy jussanak. E kérdések a következők:

A számvevői hivatal újja szervezése.

Kolozsvár város hasonlít ahhoz a gaz-dáh z, a ki gyúfán takarékoskodik s bank

nótával gyujt szivarra. Számvevői hivatala éveken át az utóbbi időki egy felelős, be-gyakorlott, felesketett tisztviselőből állt. Ta-karékossági szempontból huzták, halasztották a szervezését. Pedig ott, a hol oly szövevé-nyes, osdi és nem átlátszó a gazdasági ügy-melet, a bérek, vámkok és jövedelmek keze-lése, szakképzett és begyakorlott, a dolgok-ban teljesen jártas egyénekre van szükség. A számvevőségél olyan munka felosztást kellene létesíteni, hogy a város gazdai, köz-vágóhídi, vámhivatali s más ilyen hivatalok legkésőbb 5-éig benyújtandó havi számadá-sai még azon hó folyamán tételenként felü vizsgáltságának.

Igy meglebbe az ellenőrzésnek az az elemi követelménye, a mi a város jövedel-meit fokozására befolyyna.

Városi birtokok leltára, törzskönyve.

Kolozsvár városnak annyi birtoka van, hogy szeri-számát se tudjuk. Itt is van földje, amott is. Nincs róla nyilvántartás. Nem tud-nak róla. El van birtokolva. Véletlenül buk-nak rá az érdeklődő, egy-egy nem hasznosi-tott, területében a szomszédság által meg-kissebített párczellára.

Nincs ugyan tárgysorra véve, de ugy tudjuk, határozatot hozott már e tárgyban a gyűlés. Kapcsolatban a számvevői hivatal újjászervezésével, meg kell csinálni a város ingatlanainak a törzskönyvét is.

A villamos világítás.

Már a falvak és telepek lakói is élve-zik az elektromos világítás előnyeit és áldá-sait. Csak Kolozsvár város polgárai kényte-lenek nélkülözni, dacára annak, hogy a vá-rok szívében is, a közelben is, olcsó vízerő kinálkozik, elektromos áram fejlesztésre. Más városok minden habozás nélkül maguk léte-sítik az elektromos világítást. Olcsón adják azt a polgárságnak, mégis marad annyjuk, hogy a közvilágítás ingyenbe jön, sőt sokhelyt szép haszon is van rajta. Itt a város nem mer belemenni, a házilag való kezelésbe. A polgárság váltig törekszik szövetekezeti uton létesíteni, ezélt nem tud érni. Minden törek-vés, a mit a polgárság és a város kifejtett, oda vezetett kizárólag, hogy a hasznót hajtó hálózatok a légszergyár kasszájába halmoz-zák fel a polgárság százezeit, a honnan azután szépen kivándorol a külföldiek zse-bébe. Meddő volt a pályázat is. Pedig töb-ben érdeklődtek. Ezek azonban kimutatták, hogy a viszonyok szerint lehetetlen pályázni. Kimutatták azt is, hogy a pályázat a lég-szergyár malmára hajtja a vizet. A polgár-ság érdekében az orvoslásnak itt csak egy módja van, az, ha a város és polgárság egy-mással kezert fogva létesítenek villamos mű-vert. Olcsón jut hozzá a polgárság is, nem reszkíroz a város sem és évi nyeresége te-memes lesz.

Városház kibővítése.

Tárgysorozaton van a városház kibő-vítése. Nem tudjuk micsoda alkalom toltá ismét előtérbe a Hefi házat, de megfonto-landó annak megvétele, mert ezidő szerint magas árat adni érte nem szabad. A ta-násház kiépítése különben egyike a legfon-tosabb kérdéseknek a város gazdasági érde-ke szempontjából. Azzal az évi kiadással a mit ma bér czízmén kiad a város helyiségeiért azág és kényelmes épületet állíthat fel.

Az orsz. történelmi ereklye muzeum végleges elhelyezése.

Kolozsvár város „védőneke” az ereklye muzeum nemzeti kincseket tartalmazó nagy értékű gyűjteményének. Még 1891-ben oda ígérte e muzeumnak a Mátyás király sz

lépett a felolvasó asztalhoz és elszavalta „Rimini” című gyönyörű költeményét, amely a Petőfi-Társaság legutóbbi lírai költemény-pályázatán a Vigyázó-díjat nyerte. A költő Riminiben jár, ahol — mintha Dante megírja — Paolo és Francesca tragikus szerelme lejátszódott. Leírja nagy szerelmüket, miközben

Galeottot olvasták űk,
Mint csóbitó könyvből mond.
És minden mondatnak végén
Egy edes csók volt a pont.*

Azután allegorikus képből írja meg a meggyilkolt pár szerelmét, amely még a halálban sem szűnik meg. A rendkívül poétikus hangú költemény így végződik:

„Olvastam buzdón, mint Paolo
En is Francescámmal itt
Magamrótta költemények
Csengő-bongó rímeit.

Csak jutalmát nem nyérdem én,
A vers bármely szepet mond,
Mert a mondatok végeiről
Mindig elmaradt a — pont.*

A zajos tapaszt leosilapultával Vértési Arnold olvasta fel egy kedves novelláját, amely egy szerelmes leány furfangos cselőrl szól. Végül Somló Sándor mutatott be négy bájos kis költeményt Draskóczy Ilma vendégtől zajos hatással.

— **Uj Petőfi-szobor.** A Petőfi-Társaság vasárnapi nyilvános ülése után zárt gyűlést tartott, a melyen Pekár Gyula szóvá tette, hogy a Dunaparton álló Petőfi-szobor helyébe új szobrot kellene állítani. A nagyérdéki kérdéshez többen hozzászóltak s elhatározták, hogy az új mű létesítése érdekében nagyobb szabású mozgalmat indítanak.

*

Bartók Lajos, a Petőfi-Társaság kiváló alelnöke a következőkben egészíti ki e híradást:

Igy e hír hiányos, elmaradt a megokolás, a voltaképpen való verbum regens; miután tagtársunk azért tévő indítványát, mert Petőfinék méltó szobrát alkotni a főváros földjére végre megvan a megfelelő művészi talentum a kolozsvári Mátvás-émlék megteremtésében; s Fadruszhoz hasonló, Petőfi génuszával rokon lángelmét — különben nagyot lendült képzőművészetünkben — nem találunk. Midőn pedig ily tüneményes sikerrel emelkedik ki egy művész: meg kell ragadni a ritka pillanatot s virágjában levő munkaképességét oly alkotásra irányítani, mely az országnak tárgyánál fogva is a legbecesebb volna. Petőfi szobrát ugyanis vette Fadrusz az ő szülővárosa, Pozsony számára. De ismétlőjük, ennek legillőbb helye Budapesten van, még a külföld kedvéért is, mely a legnagyobb koncepczióval bíró s teljes művészettel alkotott szobormű előtt tisztább és nagyobb fogalmat szerezhet Petőfi kolosszális költészetéről. A Petőfi-Társaságnak hivatáskörehez tartozván a Petőfikultusz terjesztése, Pekár Gyula fölvetett eszméjével nagy érdeklődve foglalkoztak a zárt ülésen; csak a megvalósítás anyagi oldala képezte a gordiusi csomót e „rossz időben”; de a társaság egyik tagjánál nem késett a jellemző megoldás sem: *tartsa vissza a főváros pár évre a löverseny-díjakat: s akkor megvalósul Fadrusz Petőfi-szobra.*

— **Esküdtársi tárgyalások.** A kolozsvári esküdtársak elé a jövő hónapban több oláh per fog ismét kerülni. Vlassics miniszter rendeletre miatt, melylyel meghagyta az iskoláról szóló törvény végrehajtását, felzúdultak az oláh lapok és kirohanást intéztek a miniszter ellen. Nálunk nem szabad a törvényt tisztelni és annak érvényt szerezni, ha az, a Dákó Romániáról álmódózik ábrándjait sérti. Ha valaki ilyen dolgot merészl cselekedni, letárgyalják, ledorongolják az oláh lapok. E lapoknak a szerkesztői és írói most egyenként fognak sáfárkodásukról számot adni és a törvényszéknek ismét kiválik közülök egy néhány mű mártir.

— **Friedrich rablógyilkos ügye.** Friedrich rablógyilkos bűnügyét, a ki a pénzes levélhordót meggyilkolta, a kabinet irodához terjesztik fel. A mint onnan lejő, az ítéletet azonnal kihirdetik. Ha az ítélet halál büntetéséről fog szólni, Bali Mihályt táviratilag azonnal ide rendelik s az ítélet végrehajtása a következő napon meg fog történni. A szerencsétlen rablógyilkos sorsa a jövő hó folyamán véglegesen el fog dőlni.

— **Hol van a kolozsvári balpárt zászlója?** A Tisza Kálmán pártja, a hajdani balközép, a hatvanas évek végén s a hetvenes évek elején szervezkedett Kolozsvárt. Pártot alakítottak, zászlót készítettek. A zászlót K. Pap Miklósné urnó himezte és adományozta a lelkes hívekből tömörült pártnak. E zászlóról a mult hóban már megemlékeztünk.

A zászlóra ezt himezték drága selyemmel:

SZABADSÁG.
EGYENLŐSÉG.
TESTVÉRISÉG.

A zászlót fennenlobogtatták és ezével toltak a hívek a zászlótartó köré. A szervezkedés élén, az agilis K. Pap Miklós szerkesztő, a párt élén Tisza László, Sámil Állottak és más jeles hazafiak álltak. A párt buzgó és lelkes titkára Deák Pál akkori ügyvéd volt.

A lelkesedés folyamán lepergett néhány év. Tisza Kálmán megalkudott. Az oroszlanok egy része megszeliült. A csatasor megdőlt. A lobogót elhagyták azok, a kik köréje gyülekeztek.

Vége a nem rég elhunyt Tisza László visszavitte és letette annak a kezébe a lobogót, a kitől vette. Átadta K. Pap Miklósné urnónak. Pap Miklósné, ma Ajtai K. Albertné most is kegyelettel őrzi ezt a lobogót, mint szent emléket az egykor fellángolt hazafiai lelkesedés tüzeinek. Jó volna ha az akkor szerepelt egyének, a párt ez időben való szerepléséről adalékokat jegyezzenek fel, tanuságul, a mai kor számára.

— **A hazaszeretet és a kolozsvári iparos tanuló.** Legnagyobb jelentőséggel nemzeti szempontból az a tanítás bír, a melyet az iparos tanuló lelkebe csepegtetnek. Az iparos osztály képezi a polgárságnak azt a zömét, a mely a vidéki központokon többé kevésbé erős oszlopokat alkot. Ezeken az oszlopokon fog nyugodni a magyar nemzeti állam. Ha ezeket az oszlopokat a nemzetközi szocializmus eszméivel telítik meg, a legelső vihar megrecsegteti a nemzeti állam hatalmas épületét. A következő viharok rést ütnek annak fedelén. Bontani fogják az oldalakat. Ma is már nagy bajunk az, hogy a nemzeti érzés szunyádóban van a társadalmi osztály nagy zöménél. Sokan felhőnek, mint a fa az erdőn. Nemzeti nagyjainkról, régi dicsőségünkről, a mely követésre buzdít, nem tudnak.

Az ereklje muzeum történelmi kiállítását rendszeresen látogatók az iparos tanuló az esti tanórákban s vasárnap délutánonként tanáraik vezetése alatt. Tudnak lelkesedni e gyerekek, a mit az is bizonyít, hogy kérve kéri tanáraikat, hogy vigyék őket is e kiállításra. A kiállításon minden iránt érdeklődnek. Vasárnap d. u. kérdezte a kalauz a fiuktól:

— Tudjátok e ki volt Damjanich?

— Nem tudjuk.

— Tudjátok-e ki volt Nagy Sándor?

— Nem tudjuk, volt az általános felelet.

— Hát azt tudjátok-e, hogy ki volt Rózsa Sándor?

— Tudjuk, zengte valamennyi fiu.

Szépén megmagyarázták azután a fiuknak a hősök és vértanúk történetét.

Az iskoláról tanáraival eszmecsere folyt tegnap este arra, hogy a torna teremben minden vasárnap délutánonként, havonta egyszer tartassanak a nagy idők jelentékenyebb eseményeiről vonzó és tanulságos felolvasások. E felolvasásokon kizárólag iparos tanuló jelenhetnek meg.

A felolvasásra kerülő tárgy előadása fél óránál tovább egy alkalommal sem tartana.

Minden felolvasott történetet a következő órán, egy-két krét. nyomtatásban is megaphatnának az ifjak.

— **Rendőri hírek. Sertészárlat.** Hadady Endre dr. főkapitány, miután a város belterületén egyszerre hat különböző udvarban sertésvész lépett fel a földmivelésügyi miniszter idevonatkozó rendelete alapján a következő sertés fogalmi korlátozásokat lépteti életbe;

1. a fertőzött és ezekkel közvetlen szomszédos telkek elzáratnak s onnan ki, vagy oda sertések nem hajthatók;

2. ily telkekről s az egész városról takarmány, szalma, trágya csak fertőtlenítés után szállítható a határra;

3. a sertések marhalevelei a kertületi kapitányok által beszedendők, új levelek ki nem állíthatók;

4. meszarásoknak állatkereskedők és herélőknek sertésállakba, telepekre bemenni tilos;

5. a véssmentes és fertőzött helyről származó sertések csak előzetes bejelentés és vizsgálat mellett, az egyes bejelentések alkalmával adott utasítások szerint hozhatók be;

6. a sertésvásárok betiltatnak,

7. sertésvészben beteg, betegyanus és e betegség fertőzésének gyanúja alá álló sertések husa csak állatorvosi szakvélemény alapján bocsátható közfogyasztásra;

8. a sertések legkisebb megbetegülése a kertületi kapitányhoz azonnal bejelentendő, a minden oldali közvetlen szomszédok nevével együtt;

9. más községből származó sertések a városon keresztül lábón nem hajthatók, hanem oly utra terelendők, melyek a város elkerülhetők.

E rendelkezések megszégése az 1888. évi VII-ik t. cz. 154-ik szakasza alapján 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

— **Kivándorlás.** Tegnap értesítették a kolozsvári rendőrséget, hogy az 505 számú személyvonattal egy férfi és egy nő kivándorló utazik át a kolozsvári vonalon Predeából. Kellőtekedések megtették.

— **A kolozsvári malomárok víze.** Tegnap óta több napra elvették a kolozsvári malomárok vizét. Ennek következtében az árok egész vonalán a működő halásznak egész raja lepte el a medret. A szorgalmas kocsa halászok, a szárazkötöztségből a lefolyt vízzel le nem uszott, hanem a kövek és kavicsok között meglapult apró halcskákat fogdossák össze. A víz elvétel azért történt, mert a medret kitisztították s a malom kerekén is, a szokásos helyreállításokat végzik.

— **Arany a Nérában.** Nemrégiben irtunk arról, hogy a krassó-szörnymegyei Néra folyó medre dús aranytartalmu s hogy egy élelmes vállalkozó már hozzá is látott kiaknázásához. Egy oravicai lap közlése szerint az aranyos bámulusos eredményt mutat föl s eddig a befektetett töké száz százelektől jövedelmezte. Pénzügyi körökben nagy az érdeklődés az arany-medri folyó iránt és az üzemet valószínűleg egy részvénytársaság veszi át, amely a régi kezdetleges mosási rendszer helyébe új, modern gépeket fog alkalmazni.

— **Mennyi pénz vernek Magyarországon.** A hivatalos lap mai számában közölteszi a folyó év III. negyedéig vert forgalma bocsátot és késleltetett maradt koronák értékét pénzke kimutatását, mely szerint az említett évnegyedben 2,325.859 darab két filléres és 4,074.732 darab egy filléres vertek összesen

87.453 korona 10 fillér értékben. A 3.840.000 darab 5 koronás, a 60 millió darab 1 koronás, valamint az 54 millió darab 20 filléres mind forgalomban van és ezekből a pénzverdében készlet nincs. A már kiert 72 millió tíz filléresből a III. évnegyedben 2.000 darabot adtak át a forgalomnak s így összesen 71.987.000 darab van belőlük forgalomban, míg 13 ezer készletben maradt. A két filléres bronzpénzből az említett évnegyedben 1,199.542 darabot, az egy filléresekből pedig 17.000 darabot bocsátotta forgalomba, összesen 24.160 korona 48 fillér értékben, minek következtében eddig összesen 184.317.071 drb. két filléres és 35.117.443 darab egy filléres van forgalomban. Késleltetett maradt még a két filléresekből 96.344.824 darab és az egy filléresekből 28.368.732 darab összesen 2,220.553 korona 80 fillér értékben.

— **Németek és csehek harcra.** Olmützből írják: Szombaton megalakult a kereskedelmi és iparkamara, de durva és vad jelenetek után. A csehek valósággal tomboltak, a mikor a korelnök németül üdvözölte a megjelent tagokat s kijelentették, hogy minden áron meg fogják akadályozni a kamara megalakulását. Kiórkálva saletromsávvá s kénssávvá megtöltött ugnyevett büzbombákat dobáltak a terembe. Egy német embert úgy arcul ütöttek, hogy megeredt az orra vére. Egy másik német kamaratagot, ki bottal fölfegyverkezve lépett a terembe, a csehek ki akarták dobni. A szavazás nagy zajban történt és az lett az eredmény, hogy a német jelöltet harminczöt szavazzal egy ellenében megválasztották elnöknek. Az első alelnök választáson újra kitört a láрма, a csehek lecsavarták a lámpákról a villamos körtéket és teljes erővel a falhoz vágták, úgy, hogy nagy robbanással törték szét. Az óriási lármában egyszerre eszméletlenül rogyott össze Hönig, a kamara titkára s a segítségére siető emberek azt látták, hogy mely vérző sebe van. Még eddig nem tudták megállapítani, miképpen sérült meg Hönig, a kinek állapota nagyon veszedelmes.

— **Értesítés.** Az esti kereskedelmi tanfolyam f. é. október 22-én, szerdán este 8 órakor a keresk. akadémiá helyiségében ünnepélyesen megnyitattik, melyre az érdeklődőket szívesen látja a keresk. és ker. ifjak társulata Elnöksége.

— **Agyonlított milliósok.** Newyorki kablogramm jelenti: A Climag-Bottling-Company volt elnöke, Turner agyonlította két üzletársát, Turnernek, aki a társaság elnöke volt, nemrég ezer font elsisakázása miatt le kellett mondania. Tegnap azután megjelent egy ügyvéd irodájában, ahol Maillarddal és Hamiltonnal találkozt, hogy ötszáz font lefizetése mellett kiegyezzzék velük. Turner és volt üzletársai között igazgatott jelenet volt s Maillard hazugnak mondotta Turnert, aki erre revolvert rántott elő s mielőtt a körülállók megakadályozhatták volna, Maillardot és Hamiltont agyonlította, azután saját maga ellen fordította a fegyvert. Néhány pillanat alatt három holttel fektűt a megrémült ügyvéd előtt. Az eset New-Yorkban óriási föl-tűnést kelt, mert ugy Hamilton, mint Maillard többszörös milliósok.

— **Az omladozó Velence.** A Márk-templom és a San-Stefano campanilije után most a San Gallotemplom harangtornya is leomlani készül. Néhány nappal ezelőtt egy négy méter hosszúságú párkány szakadt le a templom belsejében. Rögön bizottság vizsgálta meg a templomot és megállapította, hogy a torony alapzata ingadozik, a csözlőpök elkorhadnak s az egész építményt a ledőlés veszedelme fenyegeti. A bizottság jelentésére a városi hatóság bezáratja a templomot és — mint velencei tudósítónk írja — holnap megkezdik a campanile lehoradását, a melyet azonban állítólag ismét felépítenek. — Itt említjük meg, hogy a párisi Temps értesülése szerint Boni archaeológus, az olasz műemlékek konzervátora a velencei doge-palota rendkívül rozzant állapotára hívta föl a figyelmet. Bonit sürgősen Velenczébe szöllította az olasz kormány, hogy a teljesen elzárt doge-palotában a leghamarosabban kezdje meg a mentőmunkálatokat. Boni nagy mennyiségű római ponzalon-földet szállított Velenczébe, mivel ez a föld, a mely köbcentiméterenkint 300 kilogrammnyi nyomást bír el, a Márk-templom campanilijének építkezésénél a cement szerepét fogja pótolni. A campanile alapját, a mely eddig 400 négyzetméter volt, most 800 négyzetméterben alapították meg. A belső lépcsőzet szerkezete vasból készült majd.

— **Iskola a tengeren.** Antik idők szelleme éled fel modern keretben, abban a pedagógiai ötletben, amely egy amerikai emberbarát agyában megfogamzott s amely ha megvalósul, mint érdekesség méltó fel-tűnésre számíthat s amely ötletnek, ha nem is ebben a formában, de variálva minden-esetre akadnak majd követői. Plato ajkáról a berkek hús árnyai alatt hallgatták a bölcsesség igéit a tudományoszonys ifjak, miért ne hallgathatnák a tenger morajló hullámai felett a tudomány igéit a modern ifjak? — ékeppen okoskodott az amerikai milliósok. Egy egészen új hajót akar építtetni, amelyet arra használna fel, hogy azon 250 tanulóit és 25 tanárt helyezzen el. Ez a hajó kilenc hónapon keresztül mindig az oceán hullámain ringatóznék s csak néha kötne ki a parton. E tervének az alapgondata az, hogy a tanuló a tenger balzsamos és egészséges levegőjét szívnák éppen a fejlődésükre nézve oly fontos időben s hogy a föld keresége jóformán valamennyi kikötő-jének megfogadása által oly föld- és néprajzi ismereteket szerezhetnének, melyeknek egész életükön át hasznukat vennék. Az iskola tanfolyama négy évet ölelne fel s a költségek ez időre mintegy 24.000 koronára rugnának.

— **Nyolcezer bűneset egy hónapban.** A magyar korona területén az összes csendőrségi kerületekben, a szabad királyi és rendezett tanácsú városokat kivéve, a következő bűnesetlekmények fordultak elő szeptemberben.

Három felségsejtés, 2 királysejtés, 1 hűtlenség, 1 lázadás, 20 hatóság elleni erőszak, 12 hatóság elleni igazgatás, 2 levél- és távirati titok megsértése, amelyeket postai hivatalnokok követtek el, 4 hamis eskü és tanúzás, 1 kettős házasság, 196 büntett és vétség az emberek élete ellen, 763 testi sértés, 2335 lopás, 79 rablás, 42 sikkasztás, 73 csalás, 19 okirathamisítás, 615 gyújtogatás, 14 fegyveres erő ellen való büntett, 19 vallás elleni kihágás, 974 közhiztontség elleni kihágás, 1026 közrend és közszemérem elleni kihágás, 977 közegészség és testi épség elleni kihágás.

Elkövetettek eszerint a mult hónapban 4893 büntett és 4188 kihágást s a kettőtől együtt kiderített a csendőrség 8185 esetet. Letartóztat-tak 1694 embert. Följelenítés 15.331 esetben történt. Mivel a csendőrség az összes esetekben 85 százalékban járt el sikerrel, működése eredményesnek mondható.

— **Európa legnagyobb levéltára.** Velenczének egyik leghatalmasabb és a leg-érdekesebb temploma a Santa Maria glioriosa dei Frari. A velencei köztársaság megszűnéséig, 1797-ig, a tornya ama négy torony egyike volt, a melyekben a harang

különös kondulása jelezte a patriciusoknak, hogy a nemes tanács ülésére siessenek. A templomhoz ragasztott épületben, a mely valamikor kolostor volt, van 1820 óta az általi levéltár. Alkalmassint ez Európa legnagyobb levéltára. mert kétszázkilencvennyő ez teremben az állami aktákon kívül még kétezerhetvenhat család írását őrzik. A levéltárnak 10,562.115 fasciculusa van. Ez a kimutatás azonban 1834-ből datálódik, azóta a hozzáértő levéltárosok 14 millióra becsülik a Volumina számát. A levéltárt nem ez az óriási mennyiség teszi érdekessé, hanem az, hogy jóformán minden levél megvan benne, a melyet az egykor hatalmas köztársaság 883-tól 1697-ig váltott a különféle nemzetek fejedelmével. Ezek közt Magyarországot érdeklő iratok egész tömegét is őrzik a levéltárban, a mely a kutatók állandó tanyája.

— **A hős ír nő.** Mulatságos eset történt nemrég San Francisco városában. A város egyik színházában egy ír tárgy drámát adtak elő, a melyben többek közt szinpadra vittek az iresklő hagyományos halottvirrasztó népszokást, a melyet kor szokás követni és duhaj verekedés betetőzni. A San Franciscoban élő ires együlete, a „Galicz Liga” az ő szent szokásainak ilyen kicsufolkón mód felett megbeszándokt és a második előadásán óriási zenebonát csapatot tagjaival. Az előadás félbe is kellett hagyni. A színház igazgatója azonban nem akarta nehány rakoncátlan ur kedvéért elejteni a drága költséggel kiállított darabot s másnap is műsoron hagyta a drámát, előadás előtt azonban rendőrökkel szállotta meg a nézőteret. A színházban csak úgy nyüzsgött a sok rendőr, a botrány azonban még sem maradt el; mert alig értek a színészek a kényes helyekig, egyszerre szörnyű zívaj keletkezett a nézőtérben. A rendőrök közbe akartak lépni, de ijedten hátráltak meg, a mikor kipirult arcu honleányok kalaptűjökkel támadtak nekik. Elvégre nőket elhaságnolni még sem lehet, a kalaptűt pedig gyilkos szerszám is lehet, nem is szólva arról, hogy San-Francisco rendőrei majd kivétel nélkül maguk is iresk. A nagy jelenet tehát a rendőrség megfutamodásával végződött s a dráma másnap mégis csak lekerült a műsorról.

— **New-yorki botránykrónika.** A yankee fővárosban egy szép asszony valópöre foglalkoztatja a pletykát. A szép asszony Owen Moore duszagdag versenystállótuladonos leánya, korai özvegyesség után egy „báró” Boden-Kahsel Konrad nevű urnak nyújtotta oda a kezét. A „báró” aki eddig tisztességes ipart űzött Amerikában, milliósok házassága után a semitevés kényelmes pályára választotta. Lát, mulatott, pezsgős vacsorákat rendezett a felesége pénzéből minem az asszonyka megunta a dolgot és kitétte az ura szűré. Most váltak el és már másnap az asszony új házasságra lépett, immár a harmadikra, még pedig egy vándor cukrászszaal, aki a parkokban dadáknak és gyermekeknek árulta a piros-sárga cukrokat.

— **Garzon** butorozott szoba Magyar-utca 2. szám alatt kiadó.

Mulatság.

A házbersegélyző filléregylet november hó 8-án saját pénzátára gyarapítására a Vigadó összes helyiségeiben nagyobb szabású táncz-czal egybekötött estélyt rendez, melyre előre is felhívjuk a n. é. közönség figyelmét s kérjük jóindulatú támogatását.

Kolozsvár 1902 okt. 21.

Kozma Ferenczné,
elnök.

Gyászrovat.

Trandafir Baba halála. Egy viruló szép leány, bájos megjelenéssel, tünd le ma kora reggel, az élet és az ifjúság rózsafűjéről. Trandafir Emilia, a család kedvencz babája halt meg, élete 17. évében, rövid betegség után, mely gyászt és szomorúságot hagyva hátra családjának. A baba volta család tündére. Megjelenése bájos, hangja szép, mint a legzebb zene. E viruló szép leány még örült az életnek pár hét előtt bájos ifju néjné menyegzőjén. Még azután színházban is volt. Néhány nap előtt leverte a baj. Tífuszt kapott. Ma reggel fél 7 órakor kisenvedett. Korai halálával mély gyász borította a szerető anyát, sz. Makoldi Matildot, az édes apát, Trandafir Miklós nyug. p. ü. tiktárt és birtokost, testvéreit, Bélát sr. dr. Mósá Józsefnét. Gyászba borította a Dobál és erdőteli Kovács családot is, valamint a gyöngéd nagyanyát, Makoldi Sámuelnét. Temetése a fiatal szép leánynak csütörtökön d. u. 3 órakor lesz, Mátyás király-út 17. sz. a levő szülői háztól. Bolyva és nefeleits fog fakadni a szép ifju leány szíve fölött. Nyugodjék békével.

*

Lengyel Odón Sz. Ujvárt meghalt.

*

Mojoshegyi és szövérdi Dali János a káposztás-szentmiklósi ev. ref. egyház 96 éven át fíradhatatlan hű lelkipásztora, a marosi ev. ref. egyházmegye nagytevékenységű, buzgó fő-győzője meghalt.

Gazdaság.

++++

Az idei buzatermés.

Az idei buzaterméshez nagyon vérmes reményeket fűztünk, a különösen a budapesti börze 50 millió métermázsán is felül becsülte az ország buzatermését. — Az ilyen vérmes számítások rendszeren csalódással végződnek, — úgy ez alkalommal is. — Beutaztam az országot, de a nagy garra hirdettett 14—16 métermázsás terméseket sehol sem találtam, hanem igen is találtam nagyrészt 6—9 m mázsás terméseket, a melyek azonban az 50 millió métermázsákat távolról sem adják ki, s becslesem szerint az ország ez idei buzatermése a 40 millió métermázsát sem éri el.

Az a kérdés ezek után, hogy azokat, a kik az ország buzatermését 50 millió métermázsára becsülték, rosszhiszeműség vezérelte-e vagy sem? Nézetem az, hogy nem vezérelte rosszhiszeműség. Nem vezérelte pedig rosszhiszeműség azért, mert a tavasszal s a nyár elején a buzák országszerte oly kitűnően állottak, hogy méltán lehetett a termést igen nagyra becsülni. A tavaszi gyakori esőzések s az egyébként is kedvező időjárás behatása alatt a gabonafélék valóban gyönyörűen fejlődtek, úgy annyira, hogy jórészt tulbujává

lettek, s ennek következtében igen sok buza megdőlt, s jóval kevesebb termést adott, mint a mennyit remélni lehetett.

Valóban átka Magyarországnak, hogy akkor a mikor jó termésre volna kilátás, a buzák megdőlése szállítja alá vérmes reményeit. Pedig a tőlünk nyugatra fekvő országokban a gabonafélék ezen betegsége nem, vagy alig ismerik, ellenben nálunk különösen a lapályosan fekvő vidékeken vagy a völgyekben mindjárt meg dől a buza, és épen kövérsége miatt nem ad termést.

E körülményeknek egyedül oka, hogy a lapályokon s völgyekben fekvő talajokat többnyire vízholdta, s ennek következtében azok humuszban nagyon gazdagok — mészből és foszforsavban nagyon szegények. A növényzet fejlődése tehát tulbujá, a szár sejtjei nagyok, de nem elég fásak, s így áll be a megdőlés a szár erőtlensége miatt, a szemképződés pedig hiányos.

E bajon segíteni a talaj folytonos szántásával, megművelésével meszezésével és foszforsav tartalmú trágyák ásványi trágyák alkalmazásával — de nem az egyoldalú istálló-trágyák alkalmazásával lehet. Kötelességünk tehát talajainkat megvizsgáltatni s amennyiben abban más és foszforsavhiány constaltatni kész, szuperfoszfát, vagy esetleg thomassalak alkalmazása által azt javítani. Ilyen módon eljárva a megdőlés veszélyétől hovatovább kevésbé kell tartanunk a mikor is biztosabb és nagyobb termésre számíthatunk. —

LEGUJABB.

Az, Ellenzék* táviratai, telefonudósítása és sürgönylevelei.

Sztrájk.

Páris, okt. 21.

A francia bányamunkások nemzeti bizottsága délelőtt a munkásbörzén ülést tartott. A határozatokat titokban tartják. A bizottságnak hét tagja délután jelen lesz a kamara ülésén. A pas de calais szénmedence az éjjel nagyon mozgalmal volt. Egy nem sztrájkoló munkásnak a házat felgyújtották, más házakon pedig beverték az ablakokat. Két dinamittöltényt is felrobbantottak. A robbanás tömérdek ablakot zúzott össze. Néhány lövés is hallatszott.

Román iparkiállítás.

Nagy-Szeben, okt. 21.

A román részről rendezett iparkiállítást a polgári és katonai hatóságok jelenlétében tegnap délelőtt ünnepélyesen megnyitották. Különösen a házipar szép előmeneteleket mutat. Este fényes hangverseny volt.

Döntvény.

Budapest, okt. 21.

Érdekes elvi jelentőségű döntéeny hozott a legfőbb közigazgatási bíróság, amelyben kimondotta, hogy ellátásra nem tarthat igényt az özvegy, aki a férj halálakor férjével együtt nem él, ha csak be nem bizonyítja, hogy együtt nem élés nem az ő hibájából következett be. Az indokolás utal azon általános jogelvre, hogy a férj különálló nejének eltartására nem kötelezhető az esetben, ha az együttélés megszakítására a nőnek jogos oka nem volt.

Öt törvényjavaslat.

Budapest, okt. 20.

Széll Kálmán miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésében jelezte, hogy a legközelebbi ülések egyikén öt fontos törvényjavaslatot szándékozik előterjeszteni. E javaslatok a következők: A be- és kivándorlásról. — A határrendőrség szervezéséről. — Az utlevéltgy reformjáról. — A külföldiek ellenőrzéséről. — Három csendőrkertileti parancsnokság felállításáról szólók. E javaslatok mindegyike bár külön önálló egészet képez, összességükben mégis egy célt szolgálnak, véget vetni azoknak az üzelmeknek, melyekkel a föld népét a kivándorlásra csábítják vagy egyébként is annak megdőlését lehet

Ujabb árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881 évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében közzétette, hogy a tordai kir. törv.-szék 1902. 4682. számú végzése következtében Dr. Simon György ügyvéd által képviselt Lángfelder V. budapesti cézár javára Toth István tordai lakos ellen 1700 K. s. jár. erejéig 1902. évi aug. hó 14-én fogantatott kiállítású végrehajtás útján felülírt és 2342 kor. 60 fillérre becsült következő ingóságok, u. m. 1 Höcker-féle gőzkazán a hozzá tartozó felszereléssel u. m. kerekkel, rudakkal, hámfakkal, kéménnyel és kazán szivattyúval, egyéb részeivel, 1 téglasajtógép teljes felszereléssel, 30 méter gázcső szivattyúhoz, szivattyú a téglagéphez, 12 méter gumi cső, 1 emelő gép, 3 gép-szár, 1 hémterestengely, 4 csapág, 4 szíjkerék átlag, 10 targonca, 9 talicska, 300 szálvegyes deszka, 75 méter drotkötél, 4 szájnyílás a téglagéphez, 24 tábla pléhlemezt és 1 pléh veder nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a mocsir. járásbíró 1902. évi V. 293/3. számú végzése folytán 1700 kor. tőkekövetelés ennek 1902. évi július hó 1. napjától járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 113 kor 18 fillérben bírólag már megállapított költségek erejéig Nagy-Sármáson a téglagyár telepen leendő eszközölésére 1902. évi okt. hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája határidővel újból kifizetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsíron alul is el fogadják adni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le fogadják, azokra kiállítású jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t.-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Mocsir. 1902. évi október hó 7. napján.

Ferenczy György,
kir. bír. végrehajtó.

Faeladási hirdetmény.

Udvarhelyvármegyében Zetelaka község határán fekvő és a zetelaki róm. kath. templom tulajdonát képező „Templombük” nevű erdő 664.20 k. holdján levő összes lucz-, jegenye fenyő és bükk-fa készlet, mely hivatalos becslés szerint 5218 m³ fenyő-, 62142 m³ bükk műfát és 92681 m³ bükk tűzfát tartalmaz, 10 évi kihasználási időtartam mellett 1902. évi november hó 20-án délelőtti 10 órakor Zetelaka község házában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli árverésen együttesen vagy részletekben el fog adni.

Kikiáltási ár 112257 korona, az az Egyszáz-tizenkettőezerkettőszázötvenhét korona.

Árverezők kötelesek a kikiáltási ár 10%-át az árverést vezető kezéhez készpénzben vagy óvadék képes értékpapírokban az árverés megkezdése előtt lefizetni, illetőleg az írásbeli zárt ajánlathoz mellékelni.

A részletes becslés és árverési feltételek Székely-Udvarhelyen a korondi m. kir. járási erdőgazdálkodásnál és alólírtottnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zetelaka, 1902. évi október hó 17-én.

1143 1—1 **Sebestyén Mózes,**
alesperes-plebános.

A kolozsvári tagosítás ügyében.

VÉGZÉS.

6172—1902. sz.

urb.

Másolat.

A Kolozsvár. sz. kir. város egész határára kiterjedő tagosítás ügyében, a felmérendő területtel ismerős 10 bizalmi férfi megválasztására és a város önkormányzatának a szomszédos községek előjárásaitól leendő kifizetésére, valamint működő mérnöknek a munkálatait leendő bevezetésére tárgyalási határidővel 1902. évi október hó 27. napjának d. e. 9 óráját a következő napjait a helyszínre, Kolozsvár sz. kir. városba, a város közgyűlési termébe tüntettem ki, mire összes érdekelteket ezen végzéssel azzal idézem meg, hogy a bizalmi férfiak a birtokos gazdák sorából választhatók és ha érdekeltek azokat bármi oknál fogva meg nem választanák, vagy közös egyetértésre nem jutnak, azokat alólírt hivatalból fogja kinevezni, hogy a megválasztottak vagy kinevezettek kötelesek a tagosítás teljesítésére 200 koronáig terjedhető pénzbírság terhével soríthatja eljáró bíró és hogy a szabályszerű tárgyalás megtartását felek kímáradása akadályozni nem fogja.

A szomszédos községek előjárásait azon figyelemmel idézem meg, hogy a jelen végzésre vezető napon, órában és helyen megjelenni és nálam jelentkezni annál bizonyosabban ne késsenek, mivel a határkijárást kimaradásuk esetében is meg fogom tartani és a netalán tévesen történő határszél megállapításából származó károsodást a községi előjárás felelős leendő. Patakgy. Victor működő mérnök a tárgyalásra személyesen megjelenni köteles.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsa köteles ezen végzést a városban, szokott módon, haladéktól közértesíteni, ennek megtörténte és idejéről kiállított hivatalos bizonyítványát ide, mellesben, külsőbeni felelősség terhével betervezni.

A tordai kir. törvényszék nevében.

Torda, 1902. évi október hó 11. napján.

P. H. **Székely Miklós,** s. k.
eljáró bíró.

24052—1902. t.

E végzés ezennel közzététetik.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsától 1902. évi október hó 20-án. A polgármester helyett:

Viktor Kálmán,
árvaszéki elnök, városi tanácsos.

1142 1—1

Hirdetések

a legolcsóbb árban

felvétetnek a kiadó-hivatalban!

Egy jóforgalmu

üzlethelyiség

családi viszonyok miatt 2—5

azonnal eladó!

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

ÜGYVÉDI IRNOK

(esetleg idősebb
jelölt) kirománul
tőkéketesen

beszél és az összes ügyvédi teendők önálló végzésére képes, alkalmazást nyerhet 1140 1—3

Dr. Mérió Samu borosjenői ügyvédnél.

Egy pár pej

kitűnő öt éves

164 cm. magas.

hámas ló

Egy fekete 3³/₄ éves 170 cm. magas paripa szép alakot, s 10 drb tele vér, 1 forkschire, 4 hónapos

fajdisznó eladó.

Czím: a kiadóhivatalban.

1038 1—3

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 3 szám.

1902 október 19-től 25-ig.

MÜNCHEN.

Uj sorozat minden vasárnap.

Minden nap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is) reggel 10-től 12-ig délután 2—10.

815. 37—x.

Az igazgatóság.

ÜTŐ Á.

férfi szabó terme.

Kossuth Lajos-utca 10. szám. (Régi unió. kollegium.)

Miután szabásügyi szakképzésem a nagyméltósági ipar és kereskedelemügyi m. kir. miniszter úr által engedélyezett ösztöndíj folytán Európa legelső intézetében Drezdában kitűnő eredménnyel szereztem.

Ennélfogva a szabászat terén előforduló mindennemű úri ruhákat ugyancsak papi palástokat és jelmezeket a legutolsó divat szerinti szabással a legmagasabb igényeknek megfelelően készítek el.

Legfőbb törekvésem oda irányul, hogy pontos, izléses jó munkával szolgálhassak nagybecsű rendelőknek, mivel természetesen csak elsőrangú és szakképzett munkásokkal dolgoztatok, mindezek folytán a nagy-rabecsiú rendelők közönség szíves pártfogását kérve maradok 869. 24—30.

Kiváló tisztelettel

Ütő Árpád.

A ki téli tűzifa szükségletét idejekorán fedezni kívánja, ne mulassza el

Stotter Jakab tűzifa raktárát

Ferenc József-ut 41 szám alatt,

megtekintni, a hol

4 □ méter I. osztályú bükkfa házhoz szállítva 22 K.

4 □ m. válogatott vastag hantott „ 24 K.

Teljes 4 □ méter I. oszt. bükkfa felaprítva és házhoz szállítva 26 K.

Teljes 4 □ méter válogatott vastag hantott fa felaprítva és házhoz szállítva 27 K.

100 kg kurtára aprított I. oszt. bükkfa 500 kg-tól fellebb 1 K. 50 f.

megrendelhető.

Nagyobb megrendelésnél, megállapodás szerint, kedvező fizetési feltételek.

Telefon szám 267. 16—30

Uj női divat terem.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, Mátyás király-tér 10 sz. alatt egy

női divattermet nyitottam.

Elvállalok mindennemű angol és francia ruhák u. m. estélyi és bál toillettek, utcái és lovagló ruhák, valamint kabátok és gallérok és minden e szakba vágó munkák elkészítését jutányos árban.

Minthogy gyakorlati képzettségemet Budapest, Bécs és Berlin legelőkelőbb szalonjaiban nyertem, valamint a szabászatban való kiképzésem a világhírű „Szabó Akadémián” Berlinben; abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim legkényesebb izlést is kielégíthetem.

A n. érdemű hölgyközönség pártfogását kérve, egyben értékre adni bátorodom, hogy a szabászat minden ágában akadémiai szisztema szerint oktatást adok.

Kitűnő tisztelettel

INKEI (Indig) MIHÁLY

női szabó. 2124. 5—20.

Épületek diszítését elvállalom.

Fodor József bútorgyáros

cs. és kir. udvari szállító, kárpitos és diszítő.

BUDAPEST,

V. Nádor-utca 2.

KOLOZSVAR,

Szentegyház-u. 6. (Status palota)

Kolozsvárt, Szentegyház utcai raktáiraiban állandóan nagy választék saját műhelyben készült izléses és szolid kivitelben kész ebédli, háló, szalon, férfi és leány szoba berendezésekből, a leggyorsabbtól a legdiszesebb kivitelig.

Teljes lakás berendezések vállalata, rajzok szerint is, szigorúan stilszerű kivitelben.

Lelkiismeretes kiszolgálás!

Mérsékelt szabott árak!

szövetek zászlók és czimerekkel. Kölcsönképen is.

Császár Dávid

Női divat és szövet áruraktára

Kolozsvárt, Mátyás- király-tér 23 sz.

Megérkeztek a legújabb

ősi és téli ruhakelmék színes és fekete, Mosbársony nagy választékban. Flanellek, Barchettek, Tenisek, Selyem ujdonságok, Téli kendők, Szőrmeáruk (Muff, Boa) Tutó és Sofa szőnyegek minden minőségben. Vaszonnemű, bélések, Pipere és divatezikkék. 871. 14—25.

Szolid jutányos árak!!

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri Tisztelettel

Császár Dávid.

Az őszi és téli időnyre beérkeztek a legjobb és legmegbízhatóbb áruim.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani legújabb párizsi modelljeimet, selyem, tenisz és gyapjú blousokba selyem, szőrme és gyapjú szoknyákban.

Kizárólagos nagy raktár

Smyrna, Argaman, Axminster és Velvet szőnyegekben.

Ágyterítők, csipke függönyök és paplanok.

Gyári raktár:

Első minőségű vásznakból.

Asztal és ágyneműekből.

Menyasszonyi kelengyék

a legolcsóbbtól a legmagasabb árú egészen raktáron vannak. Megrendelés szerint bármilyen kényes izlésnek megfelelően pontosan elkészítik. 945. 45—x.

Magamat továbbra is a n. é. közönség b. pártfogásába ajánlom kiváló tisztelettel

ZSIRAI MÓR fehérnemű és kelen-

gye áruháza.

Házilag kezelt mosóda a „NEPTUN“-hoz megnyílt

Kolozsvárt, Jókai-utca 2 szám, a New-York szállodával szemben. Házilag kezelve tisztítok minden e szakmába vágó fehérneműt a legszebb kivitelben, ugyanint menyasszonyi kelengyét izlésesen díszítve, legkényesebb pipere munkát felelősség mellett. Ing és gallér tűkőrfényesen vasalva stb.

Uri házakhoz havi bérért mosást elvállalok.

A házi kezelést a ruha tartóssága mutatja meg.

A nagyérdemű közönség támogatását kérem Kiváló tisztelettel

967. 13—25. HARASZTOSI GYÖRGY.

Erdély egyedüli speciális kalap raktára.

Strasser Lajos

Főüzlet: Wesselényi Miklós-utca 22. sz. KOLozSVÁRT. Fiók-üzlet: Egyetem-u. a New-Yorkkal szemben.

Kizárólagos raktár a leghiresebb bel- és külföldi kalap-gyárakból.

Minden időnyre új modellek a legdusabb választékban.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

921. A nálam vett cylinder kalapok ingyen vasaltatnak. 18—50

Telefonsz. 399.

A kenyérlistát fogyasztó közönség figyelmébe!

Telefonsz. 399.

A hét év óta fennálló és szolid alapon vezetett üzletem f. vásárló közönsége előtt már rég bobizonyult tény és valóság, hogy az ország legjobb lisztjei, a legolcsóbb árban nálam

STERN JÓZSEF lisztkereskedőnél, Wesselényi Miklós utca 12 szám alatt kaphatók.

Egy próba megrendelés elegendő, hogy arról bárki is meggyőződést szerezhesen. — Ugyanott a közönség kényelmére a legjutányosabban mindennemű finom minőségű fűszereket is, valamint elsőrendű, kitűnő minőségű TŰZIFA waggon és ölszármra, vágottfa mászárakait házhoz szállítva, teljes méret és felelősség mellett kaphatók. TŰZIFA

972. 14—30. STERN JÓZSEF liszt, fűszer és fakereskedő.

Gyár Jókai-utca 4. szám. KOLozSVÁR. Raktár Mátyás király-tér 5 sz.

DEUTSCH MIKSA

első erdélyrészi sebészeti műszerek, kötszerek, látszerek, testegyenestítő gépek gyára, motor erőre berendezve.

a m. kir. Ferenc József tudomány egyetemi klinikák s a „Karolina” orsz. kórház és az ezzel kapcsolatos Ideg és Elmegyógyászati intézet valamint a „Veres-kereszt” stb. vidéki kórház szállítója.

Hol járó, testegyenestítő gépek, fűzők Hessing módszer szerint, mű és vétagok és más e szakmába vágó gépek készülnek, javítás, köszörlülés, niclezés gyorsan, jutányosan és kifogástalanul eszközöltetik.

Ujannon berendezett üzletében és raktárában villanygépek, irrigateurok, első minőségű „Párizsi látszerek, szemüvegek és távcsövek, Szolingeni zsebkések és ollók, borotvák, angol és francia köldök has és sérv kötők, gummi harisnyák, Dianna övök stb dus választékot tart jutányos árban.

Gyár Jókai-utca 4 szám. KOLozSVÁR. Raktár Mátyás király-tér 5 sz.